

Deres ref.:
2022/4247

Vår ref.:
5206405/B-01 Søknad om dispensasjon.docx

Dato:
2025-02-03

► Søknad om dispensasjon fra arealformål i kommuneplan - Dam Staffivatn

Byggeplass:	Dam Staffivatn	Gnr./bnr. 104/1 og 251/19
Tiltak:	Veg og mellomlagring	
Tiltakshaver:	SKL AS	Adresse: Postboks 24, 5401 STORD
Ansv. søker:	Norconsult Norge AS	Adresse: Postboks 626, 1303 SANDVIKA

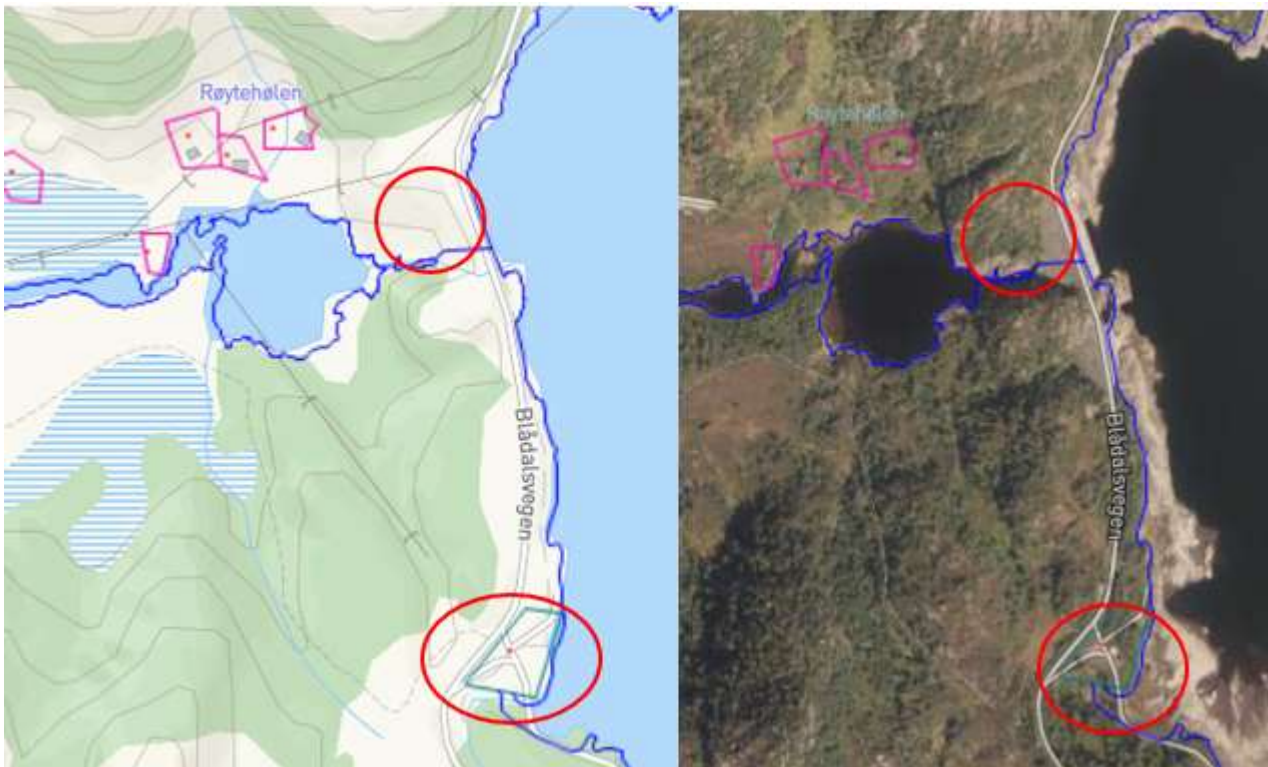
På vegne av Sunnhordland Kraftlag AS, v/ Sture A. Karlsen, søkes det om midlertidig og permanent dispensasjon fra kommuneplanens arealformål for tiltak i forbindelse med rehabilitering av damanlegg ved Staffivatn.

Forvaltningsutvalget har i sak 2024/4 (ref. 2022/4247-9), gitt dispensasjon til tiltakene. Etter anbudsbefering den 13. november 2024, ble det besluttet å endre løsning for anleggsvei og midlertidig mellomlagring av masser. Med grunnlag i at en nå foretar endringer av vesentlig karakter, søkes det om dispensasjon fra LNRF-formål i gjeldende kommuneplan i Kvinnherad for midlertidig massedeponi og permanent tilkomstvei

Endring av tiltaket

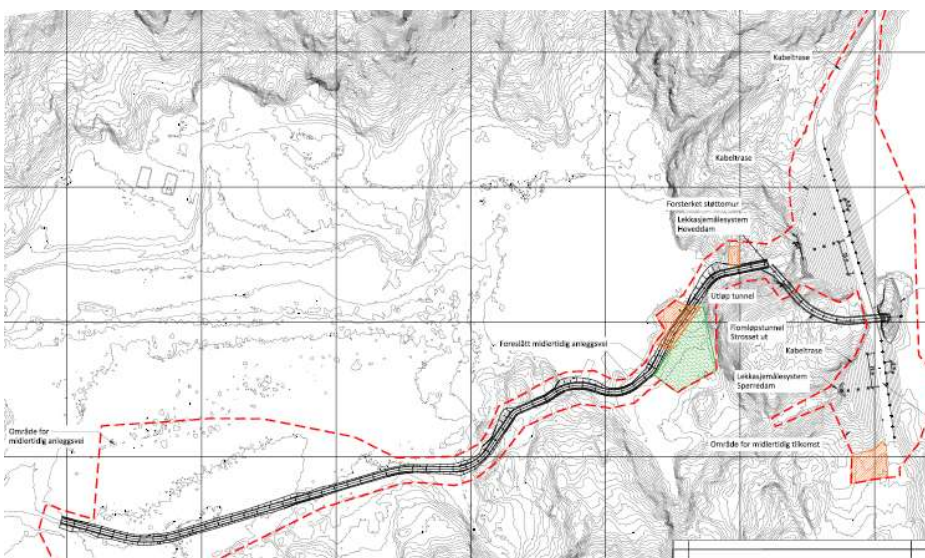
Tidligere tillatelse omfattet å bygge en ca. 600 meter lang midlertidig anleggsvei fra Bjørnebølsbrakka til utløp av flomsløpstunnel nedstrøms hoveddammen.

En ønsker nå å bygge veien fra nordsiden av hoveddammen fra Blådalvegen, nedover den sørvendte lia til utløpet av overløpstunnelen ved damfoten til hovuddammen. Den nye veien blir omtrent 210 meter lang og 4 meter bred. Veien blir bratt (ca. 1:5), men den vil være farbar for anleggsmaskiner og forhjulsdrevne kjøretøy. Planlagt plassering av veien i terrenget er vist i vedlagt revidert arealbruksplan. Vi gjør oppmerksom på at nøyaktig plassering av veien vil bli gjort i samråd mellom byggherre og entreprenør med sikte på minst mulig terrenginngrep og masseflytting. Det kan derfor bli mindre justeringer av veilinja som er vist i arealbruksplanen. I godkjent detaljplan for miljø og landskap er det lagt til grunn at veien skal fjernes etter bruk. I revidert forslag legges det opp til at veien blir permanent.

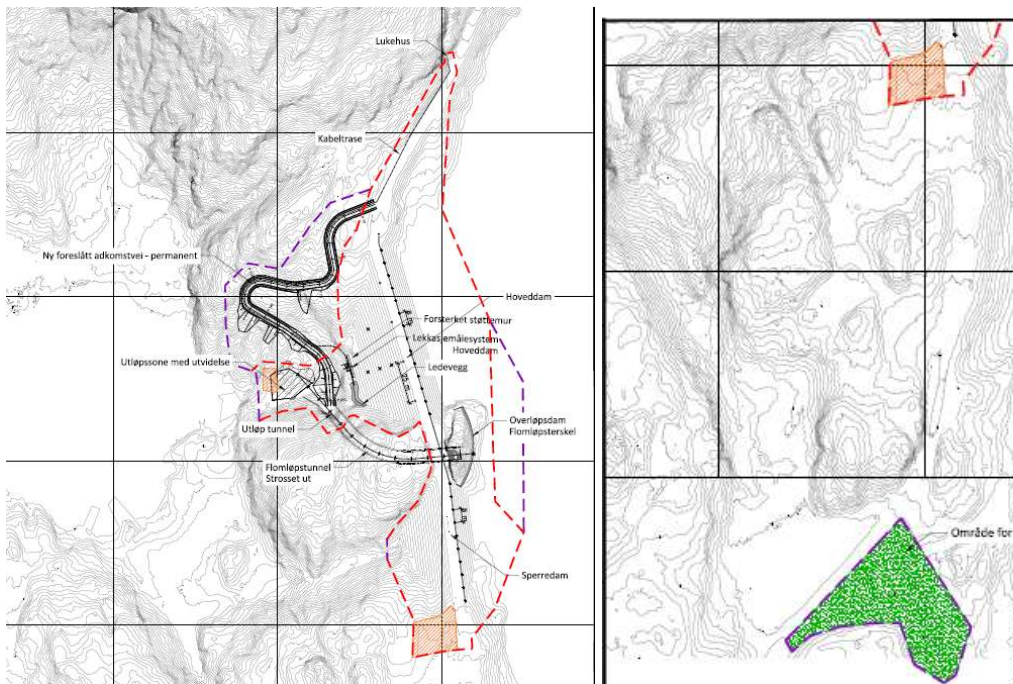

Figur 1 Område for ny veitrase og massedeponi, vist med rød sirkel.

En konsekvens av flytting av veien, er at det midertidige massedeponiet ved Røytehølen utgår, og blir erstattet med et midlertidig massedeponi ved avkjøring til Staffi kraftverk, ca. 300 m sør for damanlegget ved Staffivatn. Ved å flytte massedeponiet, unngår en å berøre arealer som i dag er urørt. Ny plassering av massedeponi er i hovedsak allerede berørte arealer. Ny plassering for massedeponi er også avsatt som permanent massedeponi for Blåfalli Fjellhaugen kraftverk. Konsesjonssøknaden til Blåfalli Fjellhaugen kraftverk har fått positiv innstilling fra NVE, og ligger til behandling hos Energidepartementet.

Figur 2 Utsnitt fra utgått arealbruksplan, der en ønsket midlertidig anleggsvei fra Bjørnbølsbrakka til damfot.

Figur 3 Utsnitt fra ny arealbruksplan. Ny, permanent veitrase vist til venstre, nytt område for midlertidig massedeponi vist i grønt til høyre.

I tillegg til endringene vist ovenfor, er det gjort noen mindre endringer i arealbruksgrensene da tidligere planlagt lekkasjemålesystem for sperredam er tatt ut. Arealbruksgrensen oppstrøms overløpsdammen er også justert, da denne var noe snau med tanke på arbeidene som skal gjennomføres der.

Dispensasjon fra plan- og bygningsloven

Det er Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som fører tilsyn med driften og sikkerheten ved vassdragsanlegget, og det er pålegg om tiltak etter bestemmelsene i forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften) som er bakgrunnen for tiltaket. Teknisk plan ble godkjent av NVE den 28.11.2024. Detaljplan for miljø og landskap ble godkjent 02.12.2022. Det er sendt søknad om endring av detaljplan for miljø og landskap med tilhørende arealbruksplan til NVE den 31.01.2025. Det legges til grunn at endringssøknaden vil bli godkjent av NVE. Tiltaket skal gjennomføres i tråd med teknisk plan og detaljplan for miljø og landskap. Kravet om gjennomføring må stå sentralt i vurderingen av dispensasjonsspørsmålet.

Det går frem av pbl § 19-2 første og andre ledd at:

«Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelser fastsatt i eller i medhold av denne lov. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.»

Om det rettslig sett er anledning til å gi dispensasjon fra pbl vil derfor være avhengig av om hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller lovens formålsbestemmelse, ikke blir vesentlig tilsidesatt, og om fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Hensynet bak lovens formålsbestemmelse i pbl § 1-1

Tiltaket kommer ikke vesentlig i konflikt med hensynene til universell utforming, hensynet til barn og unge sine oppvekstvilkår. Når det gjelder estetisk utforming, vil en forsøke å legge veien så god i terrenget som mulig, slik at den i minst mulig grad vil påvirke omgivelsene. Endret veitrase vil i mindre grad påvirke naboer på nordsiden av Røytehølen enn tidligere veitrase. Utforming av anleggene følger av teknisk plan, detaljplan for miljø og landskap som er godkjent av NVE. En forutsetning for gjennomføring av endringene, er at endringssøknad til miljø og landskap blir godkjent av NVE. Vi vurderer at hensynet bak formålsbestemmelsen i pbl § 1-1 ikke blir vesentlig tilsidesatt.

Hensynet bak LNRF-formålet

Hensynet bak LNRF-formålet er å bevare landbruksareal, naturområder og friluftsområder, samt unngå fragmentering av jordbruksareal. Disse områdene skal prioriteres i et langsiktig perspektiv, og tiltak som ikke er i tilknytning til stedbunden næring, samt oppstyking av jord og tap av kulturlandskap, skal i utgangspunktet unngås.

Tiltaket vil i liten grad komme i konflikt med LNRF-formålet, da det ikke er dyrket- eller dyrkbar jord i området, det er ikke registrert gammelskog i tiltaksområdet, samt at en ikke vil berøre stier eller områder som er flittig benyttet til friluftsliv.

Det er ikke registrert spesielle naturverdier, vern eller kulturminner i tiltaksområdet. Området er ikke veldig tilgjengelig for utøvelse av friluftaktivitet, og er ikke ventet å påvirke utøvelse av friluftslivet. I den grad tiltaket kan tenkes å påvirke friluftaktivitet, er dette begrenset til anleggsperioden.

Vurdering fordeler og ulemper

Fordelen ved å gi dispensasjon vil være at endret plassering medfører at en unngår inngrep i myr mellom Bjørnebølsbrakka og Røytehølen. Selv om inngrepet var midlertidig, kan istandsetting av myr være krevende. En unngår også inngrep i det sidebratte området ved Røytehølen. Her ville en måtte utført sprenging i fjellet og en del utfylling i Røytehølen. At vegen blir permanent vil medføre at drift av anlegget blir enklere, ved at en har lettere tilgang til lekkasjemålehus og tappeventil som er plassert oppstrøms ende av flomløpstunnelen. Ny plassering av veien medfører kortere veistrekk, og bygges i et område med vesentlig lavere naturverdier. Planlagt område for midlertidig massedeponi ved Røytehølen blir flyttet fra et urørt naturområde, til et område som er delvis utsprengt og utfyllt. Område for mellomlagring tett inntil damanlegget bidrar til en effektiv gjennomføring av arbeidene.

En annen fordel er at vassdragsanlegget rehabiliteres i tråd med myndighetskravet, slik at damanlegget er tilfredsstillende dimensjonert med tanke på sikkerhet.

Ulempene med å gi dispensasjon er at forutsetningen for å gi byggetillatelse i utgangspunktet skal være forankret i plan. Det er en generell ulempe med å fravike planer da de har vært gjenstand for en omfattende prosess med medvirkning fra grunneiere, interessenter og myndigheter. En dispensasjon vil til en viss grad tilsidesette slik medvirkning. Imidlertid er gjeldende plan grovmasket, og fanger ikke opp denne type spesielle tiltak. En annen ulempe er at den nye veitraseen vil medføre skjæringer på 6-7 meter på grunn av brattheten. Det er nødvendig å sprengte seg ned for å få en kjørbær vei, samt for å unngå at veien blir for dominerende i terrenget. I sum vurderer en likevel at inngrepet vil være vesentlig mer skånsomt ved denne løsningen, enn ved utførelse av allerede godkjent alternativ, spesielt med tanke på at en unngår inngrep i myr.

Konklusjon

Det vurderes at formålsbestemmelsen i pbl og hensynet bak LNRF-formålet ikke blir vesentlig tilsidesatt ved dispensasjon, samt at det er en tilstrekkelig overvekt av fordeler ved å gi dispensasjon enn ulempene det

medfører. Vilkårene i pbl § 19-2 er etter vårt syn oppfylt, og vi ber om at det innvilges dispensasjon som omsøkt.

Med vennlig hilsen
Norconsult Norge AS

Marianne Tangeraa

Marianne Tangeraa